№ 2 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak

na 4-aj staranie sa radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za ilniejku drobn. drukam.

№ 2 (198) Hod III. Wilnia. 4 studnia 1918 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

PIECIARBURG, 2. I. P.T.A. apawieščaje: Na pieršym zasiedańni niamiecka-rasiejskaj ekonomičnaj kamissii pastanouleno wiaści pierš za usio pierehaworу ab adnaŭleńni pačtowych, telehrafnych i žaleznadarožnych znosin. Dzieła hetych troch sprau utworeny specyalnyje kamissii.

3 studnia.

Zachodni teatr.

U roznych punktach frontu — artyleryjskije bitwy. Na uzbiarežžy mora ŭziaty pałonnyje. Francuskije nastupleńnia ŭ Šampani na poŭnačy ad Proń i na poŭnačy ad Menil adkinuty ahniom.

BERLIN. (W.T.B.) 3.I. Impieratar pryniaŭ stats-sekretara v. Kiulmana i feldmaršałka v. Hindenburga.

BERLIN. 3.I. Stats sekretar Kiulman miž 12 i 1 badz. u nočy wyjechaŭ sa świtaj u Brest-Litoŭsk. Tymže ekstrenym pojezdam wyjechali takže tureckije i baŭharskije delehaty.

BERLIN. 3.I. Ab učorašnich naradach u impieratara pišuć:

Impieratar s pierša wysłuchaŭ pasobku sprawazdaču Kiulmana i Hindenburha. Paśla była sabrana małaja karonnaja rada. Čym mienš čysło asob na karonnaj radzie, tym ważniejšy toj moment, kali jaje zbirajuć. A moment adnaŭleńnia pierehaworaŭ z Rasiejej — hetki ważny jakoha nie było ad času pačatku wajny.

„Tages ztg.“ piše:

Hindenburg i Ludendorf nie pryježžajuć dziela razwiazki zwyčajnych spraŭ. U Brest-Litoŭsku rabota saładataŭ u wiadomaj miery zakončena. Ale nielha było admowicca ad znajomstwa s pahladami specyalistaŭ, i hetyje pahlady buduć mieć ważnyje rezultaty.

Anhlickaja dypłomacija starajecca wajennuju pabiedu abiarnuć u dyplomatyčnuju nieŭdaču.

„Freisinige Ztg.“ piše:

Jasna, što anhlicki urad choče ŭdawać, bytcym pry wiadomych warunkach jon hatoŭ adkazać na predłažeńnie niamieckaho uradu.

BERLIN. Pierewažnaja čaść partyj padała hołas proci žadańnia socyał-demokrataŭ ab sazywie ŭrazže Rejchstagu. Bolšaść predstaŭnikoŭ partyj dumaje, što hłaŭnaja kamisija Rejchstagu zdaleje paddzieržywać znosiny miž uradam i parlamentam u čas pierehaworaŭ.

BDRN S Tokijo nakazujuć:

Japonski urad pastanawiŭ adnawić u poŭnym abjomie dyplomatyčnyje znosiny z nowym rasiejskim uradam. Japonski pasoł zrobiŭ u hetych dniach zajawu ab hetym u Pieciarburzi. Hetaja wiestka dahetul zadzieržywałasia sajuźnikami.

BAZEL. U Kaladny wiečar byŭ wializarny wybuch Wezuwija. Lawa massaj spływaje pa skłonie hary.

ROTTERDAM. „Daily Chronicl“ piše, što sajuźniki hetymi dniami apublikujuć zajawu ab ich wajennych metach.

BERLIN. (W.T.B.). Niamieckije padwodnyje łodki u Anhlickim kanali i Atlantyckim akiani iznoŭ zatapili 4 parachody, 3 parušnika i 2 rybałowy.

U Świsłoč!

Wilnia, 4 studnia 1918 h.

Nowy Hod pačaŭsia dla našaho Kraju pad znakam wialikaha aktu: delehacijami Rasiei i centralnych dzieržaŭ, narod zaniatyj niemcami časci našaj Baćkoŭščyny maje ahulnaj padačaj hołasu dać adkaz na pytańnie, ci jon choče naležać da tej abo druhoj z wajujučych dzieržaŭ, ci chuče žyć niezaležnym žycciom u swajej ułasnaj dzieržawie.

Usienarodnaja padača hołasu — heta najwyšejšaja prajawa woli narodu. Heta — pryznańnie, što nichto nia maje prawa sudzić ab doli narodu biez jaho samoha, što jon — jadyny haspadar na swajej ziamli. I toj fakt, što wajujučyje dzieržawy zwiertajucca ciapier i da narodu biełaruskaha i predłahajuć jamu wyskazacca, čaho jon žadaje, pawinien padniać na wializarnuju wyšyniu našu nacyonalnuju hordaść, pawinien raz nazaŭsiody pałažyć kaniec hutarkam ciemnych ludziej, bytcym usio našaje rodnaje, biełaruskaje — heta niešta błahoje, «prostaje», nikčemnaje...

Dawoli ŭžo henaha samapaniżeńnia, katoraja zradziła ŭ nas doŭhaja niawola, a paśla uzmacowywali worahi našaha narodu roznych nacyonalnaściej, maniučysia zamianić staruju panščynu nowym paniawoleńniem biełaruskich mass! My, biełarusy, pryždali času, što našy wialikije susiedzi ŭšanowali naše pryrodnaje prawa zaniać naležnaje miejsco ŭ siamji narodaŭ — jak roŭnyje druhim. I kožyn, chto ješče ŭčora bajaŭsia pryznacca, što jon — biełarus, pawinien siahońnia pazbycca da kanca hetaj niahodnaj pałachliwaści, bo woś pryjšoŭ ŭžo **naš čas!**

Wiedama, kab narod moh padać hołas ab swajej budučynie, treba, kab jon byŭ świadomy, kab wiedaŭ, chto jon jość i jakije jaho patreby. Tolki ŭ takim zdareńni jon može sudzić ab tym jakoje ustrojstwa na jaho ziamli najbolš karysno dla jaho, najlepiej budzie dapasowano da jaho patreb. Kali ž narod nie znaje nawat stajho imi, kali siańnia jon zapisywajecca „palakam“, zaŭtra „ruskim“, a tam „cyhanom“, — dyk što taki narod može skazać ab sabie, jak može jon sudzić jaki ład treba zawiaści ŭ jaho staroncy?!

Woś že ciapier, niepieradodni spadziewanaj ŭsienarodnaj padačy hołasu ab tym, čy biełarusy chočuć iści pad Niamieččynu abo pad Rasieju, čy — samastojna — chočuć, kab naš kraj byŭ niezaležnaj dzieržawaj, — u hety moment bolš, čym kali, patrebna biełaruskamu narodu nacyonalnaja świadomaść. Kali ŭsie našy ludzi buduć wiedać, što jany—biełarusy, što ŭ ich u ŭsich jość supolnyje interesy i patreby, što čysło ich — z abodwych bakoŭ wajennaha frontu dachodzić blizka dziesiaci milionaŭ duš, — urešci što ŭsie, chto haworyć pa biełarusku, stanowiać razam adzin sucelny narod — adnu naciju, — wo, tady i naš hołas budzie adnadušny, zhodny i mocny. Kali-ž my i nadalej budziem słuchać našych worahoŭ i prybiracca ŭ čužackuju opratku dy dzialicca na „palakoŭ“ i „ruskich“ tolki zatym, što adny molacca Bohu ŭ katalickim kaścieli, a druhije — u prawasłaŭnaj cerkwi, dyk narod naš nie zdaleje wyjawić swajej woli i zmarnuje biezkarysna swajo prawa, pryznanaje ŭsiemi narodami: prawa być wolnym na wolnaj ziamli swajej!

Nichaj-že, chto duž, stanowicca z nami ŭ rad da pracy dzieła aświedamleńnia našaho narodu. Chto i ciapier, budučy biełarusam, nia spoŭnić hetaj hramadzkaj pawinnaści swajej, — toj nia syn, a worah našaha narodu i našaha kraju.

U Wilni i wakolicach.

× **Na skoruju pomač.** 6 studnia ŭ kawiarni Strala, Św. Jurski pr. 22. adbudziecca loteryja na karyść «Skoraj Pomačy». Kožyn los kaštuje marku.

× **Pradaža staroha žaleza.** Stadthaŭptmann (Banabteilung) pradaje kala 300 pudoŭ staroha čyhunu i žaleza: Padrobnaści: Dominikanskaja 1, pakoj 77.

× **Kraža saniej s kaniom.** 26 studnia na Wilenskaj wul. d. № 14 u adnaho sielanina ukrali sani z wialikim čornym kaniom. Za znachod ukradzienaho waładzielec sulić 300 m. nahrady. Zajawy padawać u kryminalnuju paliciju, Dominikanskaja 1, pakoj 89.

× **Sproba samahubstwa.** Stefanja Andruškiewič, 19 hadoŭ, prostytutka (Subоč 3), dzieła samaŭbijstwa napiłasia karbolu. U karetcy skoraj pomačy jaje adwiaźli u balnicu Sawič.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejšaja temperatura za aposznije dni była dawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
30—31	— 3,9°	— 6,8°
1— 2	— 4,7°	— 7,2°

Z USIAHO KRAJU.

Srebnyje 2 markoŭki.

Ad 1 studnia niamieckije srebnyje 2-markoŭki ŭ miežach Ober Ost nie majuć wahi, jak brošy, i ich nia buduć bolš prynimać u uradowych kassach.

ŚWISŁOČ. Wypusknyje ekzamieny dla kursistaŭ trejciaho kursa biełaruskaj wučycielskaj seminaryi adbuducca 7, 8 i 9 studnia.

10 studnia kursisty buduć raspuščeny.

Nowy kurs pačniecca 1 lutaho. Zapisacca na jaho možna u swajho Kreishauptmana abo Stadthauptmana.

HRODNIA. 5, 6 i 7 studnia, s pryčyny ačystki kałoŭ centralnaj elektryčnaj stancii bolšaja časć Hrodni nia budzie mieć świetła.

BIEŁASTOK. U tuju subotu ŭ nanarodnaj stałni niamieckaj obščyny pry Sažałkowaj wulicy razam s pratestantami światkawali Kalady i biednyje prawasłaŭnaj paracвwii miesta.

BIEŁASTOK. Pry Mikałajeŭskaj wulicy sielanin, pryjechaŭšyj da miesta, zajšoŭ u kramu kupić papiros. U hetyž moment niejki nieznajomy sieŭ na jaho sani i pajechaŭ. Koń byŭ kaštan.

MARJAMPOL. Orhanizowanaja tut rada dziela apieki nad biednymi nałaždžena nie na asnowie nacyonalnaj, a konfesyonalnaj dla katalickich, pratestanckich i żydoŭskich biednych.

KADZIŠKI, Marjampolsk. paw. Razbojnickaja banda napała ŭ načy na dom sielanina Powilajtisa, zabiła jaho samoha i načnoha storaža Martašuna, a najmita Ałaŭskasa ciažka raniła. Pašla razbojniki padpalili dom, u jakim zhareli najmitka i pastuch. Napašć zroblena dziela pomsty za wydaču sielaninam Powilajtisam konakrada Brazajtisa.

ŻYWAWODA, Suwalsk. paw. Sielanin Kazimir S., u katoraho pachwareli świńni, ciškom pierad ułaściu zakałoŭ ich i pradaŭ ichnaje miasa, škodnaje dziela zdaroŭja. Za hety niesumlenny ŭčynak jaho addali pad sud.

WIŁKOWIŠKI. Najmitka S. K. znajšła u p. Masulajtis u spalni jaje zakapanuju ŭ ziamli butelku z 250 markami. Jana skazała ab hetym najmitu Bendozisu, katory i zabraŭ henuju butelku z hrašmi. Sud zasudziŭ najmitku na dwa tydni, a najmitka — na 5 miesiacaŭ u wastroh.

PACIERY, Wiłkowisk. paw. U načy z 24 na 25 śniežnia tut prajšoŭ silny urahan, sarwaŭšyj niekalki strech i zrabiŭšyj mnoha škod. U susiednich lasoch bura pawyrywała s karniami drewy da 12 całaŭ hrubyje.

WALEJTYŠKI, Sejnensk. paw. Haspadar Anton Kalwajtis daŭ rasiejskamu pałonnamu strelbu, i toj pamykaŭsia zastralić niamieckaha leśničaha. 10 śniežnia wajenny sud zasudziŭ Kalwajtisa na śmierć, a 17 wieraśnia pryhawor byŭ spoŭnien: Kalwajtisa rasstrelali.

RUSSOWO. U červieni 1917 h stałar Pawał Topoleŭski rabiŭ u pustym domie namieščyka Konstantyna Černieckaho. Ad nieaściarožnaści jaho uzniaŭsia pažar, ad katoraho dom zhareŭ. Sud za nieaściarožnaść zasudziŭ jaho na 2 miesiacy ŭ wastroh.

STOŽKI, Władysław. paw. U wieraśni letašniaho hodu pisiera tutejšych haspadaroŭ padali u swoj pawiet zajawu, winawaciŭšy swajho staraśtu ŭ roznych pastupkach, u tym liku ŭ rabunku ŭ uschodnich Prusach u časi bytnaści tam rasiejskich wojsk. Sud pryznaŭ, što danos byŭ fałšywy, i zasudziŭ winawajcaŭ na štraf ad 300 da 75 rub.

KOUNA. Siudy pryjechali z Berlina stats-sekretar v. Redern pamočnik stats-sekretara v. Radovic i člen pasolstwa v. Prytwic.

KOUNA. Redakcii hazet „Kownaer Zeitung“ i «Dabartis» ładziać kursy litoŭskaj mowy dla achwotnikaŭ s-pamiž wajennych nawučycca jaje.

ARENSBURG (na Ezeli). U najbližejšym časi tut pačnie wychadzić niamiecka-estonskaja hazeta. Hetak wa ŭsim zanjatym kraju buduć wychadzić hazety ŭ siami mowach.

Oficyalny addzieł.

Apawieščeńnie.

Hetym apawiešč jecca dziela ahulnaha wiedamа, što nasieleńnie može atrymliwać cukier u samieciu na spažywnyje pradukty na hetkich umowach:

Chto zdašć prynaležnamu staraście 6 jajek,

abo

1 ras. funt kapčonaho sała, ci wandliny,

abo

1 ras. funt toplenaha świnnaha šmalcu, ci łoju,

može kupić u uradowych kramach dziela drobnaj pradažy u Padbrodzi i Świencianach 1 rasiejski funt cukru za 2 marki.

Za 6 jajek starasta płacimie 90 fen., a za rasiejski funt sała, wandliny, šmalcu ci łoju — 1 m. 80 fen.

Padbrodzie, 27 śniežnia 1917 h.

Der Kreishauptmann
Friedrich,
Oberlt. d. Res.

WIESTKI Z RASIEI.

PIECIARBURH. (P.T.A.). 20 śniežnia tut była massowaja demonstracija na češć udačy mirnych pierehaworaŭ. Na demonstracii byli sotni tysiač sałdataŭ, matrosaŭ i rabotnikaŭ, katory je trebawali ahulnaho, demokratyčnaho mira i dziela hetaho pryzywa da eŭropejskich narodaŭ, kab prylučylisia da mirnych pierehaworaŭ.

U Brest-Litoŭsk pryjechała ukrainskaja delehacija dziela učaścia ŭ mirnych pierehaworach.

ŠTOKHOLM. Anhlickaja rabotnickaja partyja addała tutejšamu predstaŭniku bolšewikoŭ, Worowskamu, pratest proci separatnaho mira Rasiei. Worowskij adkazaŭ, što Rasiejski ura haŭ žďać da razwiazki hetaj sprawy internacyonalnaj socyalistyčnaj konferencijej, — ale s tym, što sajuźniki daduć pašparty swaim socyalistam na padarohu i hatowy zrabić ahulny mir.

PIECIARBURH. (P.T.A.). Tymčasowy ŭrad spahadliwa witaje utwareńnie papraŭdzi narodnaho prawicielstwa na Ukrainie ŭ postaci rady narodnych sielan i sulić bratniuju pomač hetaj nowaj respublice ŭ jaje mirnaj palityce i pry razdzieli dwaroŭ, fabryk i inšych kapitalistyčnych predpryjemstw miž rabočymi massami ukrainskaho narodu.

PIECIARBURH. Ahulny kazacki schod wybraŭ iznoŭ Kaledina za hetmana kazakaŭ.

PIECIARBURH. Narodny Kamisar dziela sudawych spraŭ zahadaŭ, kab areštawanych uraz že dapytywali śledčyje kamisisii, jakije ŭ 48 hadzin pawinny paćwiardzić zakonnaść areštu i addać areštowanych u ruki suda, ci puścić ich na wolu.

PIECIARBURH. (Reuter). Prywatnyje banki u Maskwie začynieny hetak sama, jak i ŭ Piecarburzi.

PIECIARBURH. U rasiejskaj mirnaj delehacii predstaŭniki baltyckaho fłotu jošč: kontr-admirał Zielemia i kapitan Kłykow.

Ad niemcaŭ u Pieciarburh posłan kontr-admirał baron v. Kajzerling.

ZAHADKI.

71. Ščupak suniec, —
Les wianieć,
Na tym miejscy
Cerkwa stanieć.

—

72. Pryjechali kamisary, —
Haspadaroŭ uwiazali,
A chata praz wokny uciekła.

—

73. Chodzić kala lesu
Piaje kuralesu.
Ni piatuch, ni kuryca, —
Dziereŭlany nos.

—

74. Na ahnie nie haryć,
Na wadzie nie tonić
I na sałomi nie šaścić.

—

75. Pamiž dubninki,
Pamiž laščynki
Kusok skuracinki.

—

76. Jedu, dy — śledu nietu;
Kania pahaniaju, na śmierć pahladaju:
Koń biez chwasta, a puha biez śwista.

—

77. Lažyć kałoda
Siarod bałota
Ni hnije, nia sochnie.

—

78. Biełaje pole —
Čornaje nasieńnia, —
Chto jaho sieje,
Toj razumieje.

—

79. Piać awiečak lanok skubuć,
A piać darožkaju biahuć.

—

80. Staić dziadok nizak,
A na im sto ryzik.

—

81. Sałamianaje pole, łubiany płot,
Biełaja nasieńnia, a żywy uschod.

—

82. Adno kaže — paiažym,
Druhoie kažu — rabiažym,
A treciaje — pakiwajmosia.

—

83. Noh nie maje, a idzie
Rak nie maje, a bje,
A u sercy sekret kryje.

—

84. Biaz ruk, biaz noh,
A na drewa lezie.

85. Miž bieleńkich biarozak
Tałałaj breše.

—

86. Jak u dzień, tak i ŭ nočy
— Uslo tyje wočy.

—

87. Lacić — wyje,
Siadzie ryje.

—

88. Što za źwiaročak:
Pa chaci chodzie,
Nichto jamu nia škodzie,
Usiak jamu uważaje,
Darohu sastupaje?

—

89. Čatyry braty
Pad adnej šapkaj stajać.

—

90. Biez akon, biez dźwiarej,
Połna chata ludziej.

—

91. Dwa braty cieraz miažu
żywuć, adzin adnaho
wiek u wočy ne bačuć.

—

92. Żyŭ čornym,
Pamier — čyrwony?

—

93. Zialonaja, a nia jołka;
Krasna, a nia dzieŭka;
S chwastom dy nia myš.

—

94. Nalacieli kapitany —
Usich ludziej papisali,
A chata praz wakno uciekła.

—

95. Woŭk staić,
A wušy skačuć.

ADHADKI.

71. Stoh.
72. Rybaki, ryba, wada.
73. Truba.
74. Cień.
75. Cep.
76. Čowien.
77. Jazyk.
78. Druk i piśmo.
79. Palcy pry pradziwie.
80. Kačan.
81. Kuryca na jajcach.
82. Kamień, wada, trawa.
83. Hadzinnik.
84. Chmiel.
85. Zwon.
86. Wokny.
87. Żuk.
88. Rabionak.
89. Stoł.
90. Huba, zuby.
91. Wočy.
92. Rak.
93. Burak.
94. Sletka, ryba, wada.
95. Stupa i tŭkačy.

Z usiaho świetu.

BERLIN. (W.T.B.). Hindenburg i Ludendorf pryjechali siudy i razam z impierskim kancleram i stats-sekretarami v. Kiulmanam i hr. Redernam byli prynlaty impieratarам na aŭdyencii.

BERLIN. Perski parlament pasłaŭ impierskamu kancleru hetkuju telehramu:

„Ad imi ŭsiaho perskaho narodu wyskazywajem swaju najwialikšuju padziaku niamieckamu uradu za jaho starańnia ačyścić perskije ziemli ad čužackich wojsk. Usia 10-ja staćcia umowy ab zamireńni wyjaŭlaje pašanu swabody i niezaležnaści neutralnaj perskaj dzieržawy“.

LONDON. „Daili Chronicl“ piše: Uradowyje kruhi pryznajuć što predłažeńnia u Brest-Litoŭsku — heta nowy fakt, katorym treba zaniacca. Anhlija, Francija i Złučenyje Štaty ŭžo abmieniwajucca dumkami ab hetym.

PARYŽ. Bonar Loŭ i Čemberlen pryjechali siudy.

PARYŽ (Hawas). Minister prezydent Klemanso zajawiŭ delehatam złučenych socyalistaŭ, prasiŭšych dać im pašparty dziela padarožy ŭ Piecierburh kab pieraškodzić tamaka separatnamu miru:

„Ja pryznaju waš patryotyzm, ale pry ciapierašnich warunkach nie sału ŭdačy ŭ Piecларburzi. Waša padaroža wyzwała by niežadany ŭpłyŭ u staroncy i na froncі“.

PARYŽ. (Hawas). Usie hazety padrobna krytykujuć zroblenyje u Brest-Litoŭsku kroki dziela ahulnaho miru i ŭ wadzin hołas zajaŭlajać, što predłažeńniaŭ centralnych dzieržaŭ sajužniki nia mohuć pryniać.

WASYNGTON. Złučenyje Staty i ich sajužniki daduć adkaz na predłažeńnia, zroblenyje u Brest-Litoŭsku, kab pazbawić niemcaŭ mahčymaści falšywa tłumačyć maŭčańnie.

ŽENIEWA. U italjanskim senacie hrupa senataraŭ zažadała, kab urad uraz-že zwiarnuŭsia da Swajcaryi s prośbaj ab pasrednictwo u miry. Adnak, pry hałasawańni heta hrupa stanawiła mienšaść.

Minister-prezydent Orlando skazaŭ u Senaci, što niamieckich predłažeńniaŭ nielha pryniać, bo jany nie zdawolwajuć nacyonalnych damahańniaŭ Italii i Francii.

LUGANO. Z italjanskich hazet widać, što italjanskaja cenzura nie puskaje ŭ ich wiestak ab chodzi rasiejska-niamieckich pierehaworaŭ.

MIŁAN. „Secolo“ trebuje ad italjanskaj hłaŭnaj kamandy stanoŭčych krokaŭ proci pašyreńnia miž sałdatami mirnaj propahandy. Miž sałdatami razychodzicca massa proklamacij. Turyn i Miłan — heta hłaŭ yje centry ahitacij.

LONDON. «Morning Post» piše, što prybyŭšyje s frontu sałdaty u šmat miestoch orhanizawali rabo nickije demonstracii za predłoženy Rasiejej mir na asnowie uhody.

RYM. Utwareńnie nowaj kongregacii kardynałaŭ dla uschodnich kaściołaŭ było nieprawilna rastłumačeno pressaj, jak palityčny akt. Z hetaj pryčyny stats-sekretar Gasparri apawieściŭ, što nowaja kongregacija — heta zusim nie palityčnaja ustanowa, a tolki nowaja halina kaścielnaha upraŭleńnia.

RYM. Anhlicki pasoł pry Watykanie uradowa pawiedamiŭ Światy Pasad ab uziaćci Jerosolimy i ab tym, što pry Św. Hrobie pastaŭlena pačesnaja warta. U hetaj sprawie anhlicki hienerał umowiŭsia z achranaj Św. Hrobu i hreckim patryarcham. Majuć być pryznany i zabaspiečeny prawy katalickaha kaścioła.

Kardynał-wikary Rymu, Pompili, u swajej adozwie da rymskaj dyecezii wyskazaŭ z hetaj pryčyny swaju radaść i zahadaŭ adprawić udziačnyje modły ŭ kaścieli św. Kryža, pryzywajučy ludziej malicca ab złučeńnie chryścijanskich wier pad ułaściu Namieśnika Chrysta.

Ab padobnych že zahadach z pryčyny ŭziaćcia Jerozolimy pawiedamlajuć z roznych staron katalickaha świetu.

BERLIN. Nowaja rewolucija ŭ Portugalii dała mahčymaść wiarnucca da kraju wysłanym u časi pieršaj rewolucii patryarchu Lissabona i biskupu z Oporto.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia

1. I. Zachodni teatr:

Front niamieckaho Naślednika: La lesu Hutholst i la Pašendale — momentami silny ahoń artyleryi. Silnaje anhlickaje nastupleńnie na poŭdni ad Monši adbito. Na poŭdni ad Markojn my pawialičyli zdabyty abšar i ŭziali ŭ pałon niekolki aficeraŭ i 70 sałdat.

Italjanski teatr:

U wakolicach Tomba ŭ dzień byli wostryje artyleryjskije bitwy.

2. I Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Ad Dikšmujden da Dojl artyleryjskaja čynnaść była krapčejša.

Na poŭdni ad Markojn čysło ŭbiatych za apošnije dni ŭ pałon anhličan dajšło 500 duš.

Italjanski teatr:

Na płoskahorvi Asjago i ŭ wakolicach Tomba ahoń momentami krapčeŭ.

Austryjackije apawieščeńnia.

WIENA, 2.I. Italjanski teatr: Na płoskahorvi Asjaho, ŭ wakolicach Monte Tomba i na nižnim cačeńni Pjawe — momentami artyleryjskije bitwy. 26 śniežnia ranicaj my zabrali našy wojski pry Zenonie nazad na uschodni bierah Pawe. Worahi zaŭważyli heta tolki 31 śniežnia i praz usie apošnije piać dzion abstreliwali pakinutyje pazycii wielmi wostra.

Kala wajny

BERLIN. (W.T.B.). Adna z našyc padwodnych łodak kala astrawoŭ Zialonaha mysa zatapiła 9 parachodaŭ i 5 parušnikaŭ jomkaściu razam 45000 tonn.

LONDON. (Reŭter). Admirałciejstwo apawieščaje:

Kanonierka „Artabus“ i tamoženny parachod «Grewe» zatopieny torpedami.

BERLIN. Da 1 studnia 1918 hadu ad pačatku wajny sajužniki utracili 23 bronienoscy jomkaściu razam 368,000 tonn, 25 pancyrnych krejseroŭ jomkaściu razam 332,750 tonn, 143 minanoscy i kala 60 padwodnych łodak.

Ab usim pa trochu.

Hetymi dniami ŭ Jaročyni, ŭ Poznani, uzniaŭsia pažar u zamku kn. Radolina. Zhareła bahataja staraświeckich rečej, u tym liku ekzempliar tak - zwanaj Radziwiłłaŭskaj biblii. Jak wiadoma, kn. Mikałaj Radziwiłł Čorny byŭ haławoj reformackaho ruchu ŭ našym kraju i zahadaŭ u 1563 hadu addrukawać u Breści piereklad biblii. Syn jaho Kryštof razam s trema bratami skupiŭ wydanyje baćkaj biblii i zahadaŭ ich spalić. Tolki prypadkam zachawałosia niekolki egzempiaraŭ biblii, i woś ciapier adzin z ich zniščen u Jaročynie. Druhi egzemplar biblii jość y Kiejdanach u zamku, prynaležaŭšym niekali da siamji Radziwiłłaŭ.

Drukowana u drukarni M. Kuchty. Wydawictwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej.